

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICEAȘĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci

Telefon pentru oraș
comitat Nr. 266.

Nr. 1120.
șc. 1911.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale de sub jurisdicțiunea Consistorului gr.-or. român din Oradea-mare.

În cunoștința datorinții și a răspunderii, ce avem față de cauza noastră școlară, care de o vreme încoace ne preocupă în măsură tot mai însemnată, încă în Decembrie 1910 am fost înaintat deadreptul Escelenței Sale Domnului ministru al cultelor și instrucțiunii publice o reprezentațiune, în care, pe temeiul datelor și esperiențelor câștigate am arătat și ne-am jeluț, că organele administrației civile, în aplicarea legii XXVII din 1907, manifestă adeseori o atitudine dușmănoasă față cu școlalele noastre confesionale și cu organele noastre bisericești.

Acestei reprezentațiuni Escelența Sa Domnului ministru ne-a răspuns prin înaltul său rescript de dtto 4. Februarie 1911, Nr. 31492, în care se cuprind unele declarațiuni și asigurări atât de liniștitoare și de importante pentru situațiunea actuală, ce s'a creat școlalelor noastre confesionale prin noua lege școlară, încât aflăm de consult și necesar să le comunicăm, în partea lor esențială, și organelor noastre subalterne.

În rescriptul amintit Esc. Sa Dl. ministru ne asigură, că în senzul art. de lege XXXVIII din 1868, în cazul când din rapoartele comisiunii administrative află, că cutare școală confesională nu corăspunde cerințelor legii, va aplica totdeauna *admonierea gradată, și numai atunci se dispune înființarea de școală comunală pe spesele susținătorilor școlalei confesionale, când nici după a treia admonițiune nu s'au delăturat defectele constatate la zidirea școlalei confesionale.*

Iar cu privire la decretarea *caracterului școlalei*, totdeauna se oferă autorității superioare bisericești posibilitatea de a-și validită dorința sa dându-i-se dreptul de a susține caracterul confesional al școlalei, chiar și în cazul, când ea din cauza defectelor a fost închisă, dacă se promite sanarea defectelor constatate. *Deci numai în cazul când confesiunea nu se arată aplicată să satisfacă dispozițiunilor legii, numai atunci se impune necesitatea înființării de școală cu alt caracter, comunal sau de stat.*

În sfârșit Esc. Sa Dl. ministru ne asigură și ne pune în perspectivă, că va fi cu convenită priveghiere, ca întrucât *în cadrele legii unele sau altele scăderi mai mici se pot trece cu vederea, să nu se aplice cu toată rigoarea paragraful legii și mai ales să nu se manifesteze o ținută ostilă, din partea organelor civile, față cu susținătorii școlalelor confesionale.*

De altă parte însă Esc. Sa așteaptă, ca și confesiunea să aducă toate jertfele posibile pentru școală, străduindu-se din toate puterile să satisfacă prescrișelor legale.

Aceste comunicări ale Esc. Sale Dlui ministru, pe cât de juste și echitabile, pe atât de binevoitoare, le împărțășim, pentru ca fiecare protopop și preot, ca inspector respective director școlar, să le iee la cunoștință și să-i servească spre orientare și ca cinozură în luarea măsurilor trebuincioase pentru susținerea școlalelor noastre confesionale și pentru aducerea lor în conformitate cu cerințele legii.

La acest rescript se va provoca fiecare protopop sau preot în cazul, când organele administrației civile ar forță sau presionă în mod ilegal sistarea școlalei confesionale și înlocuirea ei cu o școală de alt caracter și în general ar manifestă o rigoare esagerată și o dispozițiune protivnică față cu școlala confesională.

Și dat fiind spiritul de echitate și îndulgență, care transpiră din acest rescript al înaltului ministru, se observă, că datorința or-

ganelor noastre este să aducă toate sacrificiile și să facă toate eforturile posibile pentru păstrarea școlii confesionale, iar unde, din lipsa acestor sacrificii, școala confesională se sistează și se înlocuiește cu alta, vina și răspunderea nu o poartă nimeni altul, nici organele civile, nici comisiunea administrativă și nici autoritatea superioară bisericească, ci singure numai corporațiunile parohiale ca susținătoare ale școlii confesionale și conducătorii acestora.

În conzecința acestora, pentru-ca învățământul să-și poată urma cursul normal și regulat în școlile noastre din acest district, Consistorul nostru bazat și pe prescrierile Regulamentului pentru organizarea învățământului dispune următoarele:

1. Oficiile parohiale sunt îndatorate, ca îndată după primirea acestui circular, să întru-nească comitelele parohiale, cu acelea a lua toate măsurile trebuitoare pentru curățirea și repararea edificiilor școlare, având a se îngriji ca curățirea, repararea acestora să fie îndeplinite negreșit în cursul feriiilor, astfel ca pe începutul anului școlar, prelegerile să se poată începe fără împedecare.

2. Comitetele parohiale sunt îndatorate a se îngriji și a lua dispozițiuni pe spesele comunei bisericești, ori prin angajarea învățătorului, ori prin aplicarea unui servitor anual pentru măturarea și curățirea zilnică a salei de învățământ și a mobilierului din școală, precum și pentru spălarea padimentului cel puțin la 3 săptămâni odată, cât și pentru văruirea de cel puțin câte de două ori la an a întreg edificiului școlar.

3. Oficiile parohiale vor interveni și inzistă la comitelele parohiale, ca în conțelegere cu învățătorii locali, să ieie dispozițiuni grabnice pentru procurarea mobilierului și recvizitelor de școală, încât acelea ar lipsi, având a se îngriji și pentru apă bună de băut și de vasele trebuincioase. În acelaș timp se va controla executarea ordinului circular dat la 11/24 Nov. cu Nr. 2568/281 Șc. 1908 și aceasta cu atât mai vârtos, cu cât art. XXVII. al legii din 1907 condiționează întregirea salariilor învățătoresți prin ajutor de stat și dela prevederea școlilor cu recvizitele înșirate în acel ordin.

4. În acele comune parohiale unde postul învățătoresc nu ar fi îndeplinit, oficiile și comitelele parohiale sunt îndatorate a lua măsuri cât mai îngură pentru îndeplinirea acestora pe cale concursuală, având despre rezultatul concursului protopresbiterii concernenți a raporta comună de comună pe lângă înaintarea exemplarului din foaia oficioasă în care s'a publicat concursul.

5. În acele comune parohiale, în cari edificiile școlare nu sunt corespunzătoare legii, oficiile și comitelele parohiale sunt îndatorate, numai decât a lua măsuri, și a face propuneri sinodului parohial convocat la ședință extraordinară anume spre acest scop, — în privința lărgirii sau adaptării edificiului școlar, având oficiile parohiale hotărârile luate în acest obiect ale înaintă, pe calea protopopului concernent, acestui Consistor.

6. Comitetele parohiale sunt obligate a se îngriji, ca grădinile, curteaocolul școlii, să fie bine îngădite.

7. Oficiile parohiale sunt îndatorate înainte de începerea anului școlar, a face o consemnare exactă a pruncilor obligați la școală pentru anul școlar 1911/12 și a o prezenta comitetelor parohiale, apoi a lua măsuri spre a aduce la cunoștința părinților cu două săptămâni înainte de începerea anului școlar și respective a publică atât în biserică, cât și afară de biserică pe altă cale potrivită, ziua începerii anului școlar, precum și a înmatriculării pruncilor obligați la școală.

8. Deoarece timpul de instrucțiune, conform Ș. 92 din Regulament în școlile elementare dela sate, are să fie cel puțin 8 luni, iară la orașe cel puțin 9 luni, și deoarece feriile mari, cari se țin în lunile Iulie și August, în înțelesul Ș. 93 din Regulament, are să le împartă învățătorul în conțelegere cu directorul local și comitetul parohial amăsurat împrejurărilor locale, — drept aceea oficiile parohiale sunt însărcinate în conțelegere cu învățătorii a supune regularea feriiilor de peste an — înainte de începerea anului școlar respectivelor comitete parohiale, iar hotărârile referitoare la regularea acelor ferii, ale înaintă oficiilor protopopești concernente, având oficiile protopopești, a înaintă la acest Consistor o consemnare specială, despre împărțirea feriiilor anuale pentru toate școlile submanuate.

9. În ziua de Marți la Înălțarea Sf. Cruci 14/27 Septemvrie a. c. preoții parohiali, după sfânta liturgie, vor face slujba chemării Duhului sfânt, la începerea anului școlar, ținând poporului în biserică învățături potrivite despre folosul școlii și despre datorințele părinților de a-și trimite pruncii la școală, apoi cu pruncii adunați la biserică, sub conducerea învățătorului vor merge în localul școlii, unde preotul va face sfințirea apei mici și stropind localul și pe azistenți după obicei, va ține pruncilor cuvinte de învățătură amăsurat priceperii lor, spre a-i împrietini cu școala. Cu acest act sărbătoresc anul școlar se va conzidera de început.

10. Oficiile parohiale despre executarea tuturor dispozițiilor îndigitate și despre rezultatul măsurilor luate, sunt strict îndatorate a raporta în detalii respectivelor oficii protopopești până la 19 August (1 Septembrie) a. c. observând, că preoții, cari nu se vor conforma întocmai, ori prin rapoarte neexacte vor încerca să acopere omisiunile, vor fi urmăriți pe cale disciplinară, spre care scop oficiile protopopești sunt îndrumate a arăta separat pe toți preoții neglijenți ori omitenți.

11. Oficiile protopopești sunt însărcinate pe baza rapoartelor primite dela oficiile parohiale, a raporta în detalii la acest Consistor până la 28 Septembrie (1 oct.) a. c. despre efectuarea dispozițiilor înșirate și despre toate hotărârile și măsurile luate de către comitetele și oficiile parohiale. Executarea acestora o vor controla-o și în persoană în fiecare comună, făcându-se P. O. D. protoprezbiteri responsabili pentru toate omisiunile, cari ar împiedeca începerea prelegerilor la termenul indicat.

P. O. D. protoprezbiteri sunt poțitiți a trimite numai decăt, câte un exemplar din acest circular fiecărui oficiu parohial subaltern, pentru conformare, având oficiul parohial a-l da spre cetire fiecărui învățator confesional din comună, care în semn de revers îl va iscăli, reînapoindu-l oficiului parohial pentru păstrare în arhiv.

Oradea-mare, 13/26 Iunie 1911.

Vasilie Mangra m. p.,
vicar episcopesc.

Nr. 3453/1911.

Anunț școlar.

Să aduce la cunoștința celor interesați că petițiunile de primire în institutul teologic gr. or. român din Arad, pe anul școlar 1911/12 au să fie înaintate subscrisului Consistor cel mult până în 6/19 August 1911, instruite cu:

1. Atestat de botez estradat în timpul mai recerent.

2. Testimoniu școlar, prin care să dovedească, că are pregătirea recerută prin regulamentul pentru parohii.

3. Atestatul de moralitate dela oficiul parohial la care aparține vidimat și de protoprezbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Petițiunile au să fie prevăzute cu timbru de una coroană încât nu vor fi ajustate cu atestat de paupertate.

6. Petenții sunt avizați să scrie corect locul ubicațiunii și poșta ultimă, apoi să alătore și marcele poștale, recerute pentru a i-se putea trimite rezoluția în scrisoare recomandată.

Arad, la 13/26 iunie 1911.

**Consistorul gr. or. rom.
din Arad.**

CRONICA.

Personale. P. S. Sa părintele Episcop Ioan I. Papp, a plecat pentru 4 săptămâni în vilegiatură la Bad-Reichenhall.

Distincție. P. S. Sa Dl Episcop Ioan I. Papp a binevoit a distinge cu brău roșu, pentru merite pastorale pe învrednicitul preot Nicolae Crișmariu, un zelos colaborator extern al foaiei noastre. Să'l poarte sănătos.

Concurse.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc-cantorala dela școala conf. rom. gr. or. din **Slatina-mureșană**, prin aceasta să escrie concurs cu termen de recurgere de **30 zile**, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, pe lângă următorul salariu:

1. Bani gata 482 cor. 2. 18 jughere pământ, a cărui venit anual să prețuește în 120 cor. 3. Locuință în natură, cu 2 odăi, cuină, cămară și supraedificate. 4. Grădină de legume. 5. Spese de conferințe 20 cor. 6. Famulație 12 cor. 7. Scripturistica 10 cor. 8. Lemne pentru încălzirea salei și a locuinței învățătoresci după trebuință. 9. Dela înmormântări, unde va fi poftit, fără liturgie 1 cor., cu liturgie 2 cor. 10. Dela parastas 50 fil. Intregirea salariului învățătoresc la 1000 cor. precum și cvinevenalele s'au cerut dela stat.

Alesul e îndatorat a provedea cantoratul în și afară de biserică, precum și a instrui școlarii în cântările și ceremoniile bisericesti.

Să obsearvă, că podul deasupra salei de învățământ să rezervă pentru păstrarea bucatelor fondului parohial, până când se va zidi localul delipsă spre acest scop.

Recursele ajustate conform Regulamentului și ordinelor în vigoare să se subștearnă Preaonoratului Oficiu pprezbiteral în Maria-Radna, iar recurenții să se prezinte în biserică din Slatina-mureșană pentru a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Slatina-mureșană, la 24 iunie (7 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Procopiu Givulescu*, pprezbiter, inspector de școale.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala populară de băeți din **Seceani** (pprezbiteratul Timișorii) se escrie concurs de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 cor.; 2. cvinevenalele preserise de lege; 3. pentru conferință când va participă 24 cor.; 4. pentru scriptu-

ristică 10 cor.; 5. cortel corespunzător în natură și uzufructul grădinei; 6. dela înmormântări unde va fi dus în biserică 2 cor. Dările publice după beneficiu și grădină cad în sarcina alesului. De încălzirea și curățirea salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească. Curățirea locuinței învățătoresci cade în sarcina alesului. Alesul e obligat să presteie serviciile cantonale în și afară de biserică să conducă strana dreaptă, să instrueze elevii în cântările bisericești și să-i conducă regulat în dumineci și în sărbători la s. biserică, fără alta remunerație. Pentru conducerea corului se asigură remunerație specială.

Recursele ajustate conform dispozițiilor Regulamentului din vigoare sunt a se înainta la Prea On. oficiu ppresbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros). Reflectanții vor avea să se prezinte în vre-o duminică ori sărbătoare în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Seceani la 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.
—□— 1—3

În sensul ordinului Ven. Consistor Nrul 2240/911 se escrie concus pentru îndeplinirea stațiunet învățătoresci dela clasele superioare (III—VI) ale școlii populare confesionale din **Chinez** (Temeskenéz, pprezbiteratul Timișorii) cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele anuale sunt: 1. Salar fundamental 1000 (una mie) cor. plătibile în rate lunare anticipative; 2. pentru conferință 14 cor. și pentru scripturistica 10 cor. 3. cortel în edificiul școlii 2 odăi și apartinătoarele; 4. grădină școlară în părți egale cu celalt învățător; 5) cvincvenalele prescrise de lege; 6) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor.

Pentru curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bis. Ținerea în curățenie a locuinței cade în sarcina alesului. Alesul va fi obligat să provadă strana dreaptă în s. biserică și să conducă regulat elevii la slujba dumnezească instruind elevii și elevele în cântările rituale.

La acest post pot concură reflectanți cu diplomă învățătorescă cu calcul general distins ori cel puțin bun, având să producă atestat despre serviciul prestat până aici și atestat dela vreun profesor de muzică, că sunt capabili să instrueze și să conducă cor vocal după note, pentru ce alesul va primi remunerație specială 100 cor. anual.

Recursele cu documentele prescrise sunt a se trimite la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár-Gyárvaros). Recurenții vor avea să se prezente în s. biserică în vre-o duminică ori sărbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Chinez la 5/18 iulie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici.*
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. ort. română din **Rontău** protopresbiteratul Orășii-mari se escrie concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele sunt: 1. În bani dela fiecare număr de casă 4 cor. (80 numere de case) = 320 cor. 2. Pământ arător și fânaș 5 jugh. 28□ = 120 cor. 3.

Dela fiecare număr de casă una măsură bucate a. 3 cor. = 240 cor. 4. Venitul cantoral 30 cor. În total 710 cor. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ să va îngriji comuna bisericească. Alesul va avea să instrueze elevii în cântarea bisericească să-i conducă la biserică în dumineci și sărbători, să provadă cantoralul și să conducă școala de repetiție fără altă remunerație. Pentru întregirea salarului la minimul prescris de lege și pentru eventualele cvincvenale se va cere ajutor dela stat. Darea după pământ o va solvi alesul.

Recursele ajustate conform §-lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Rontău sunt a se înainta subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de expirarea termenului de recurgere, având a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sf. biserică de acolo, pentru a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop insp. școlar.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala elem. gr. or. rom. din **Valea-mare** (Zarândpatak comit. Arad) prin aceste se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în foaia ofici-oasă „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental în bani gata din cassa cult. 400 cor., în naturale 6 Hl. grâu 6 Hl. de cucuruz în valoare de 138 cor; 7½ jughere catastrale pământ în preț de 42 cor. Lemne de foc pentru învățător 20 metri prețuite în 100 cor.

2. Cvarțir liber cu 2 chilii, cuină, supraedificate și grădină.

3. Eventualul ajutor sperat dela stat la întregirea salarului fund și cvincvenalele prescrise la timpul său conform articolului XXVII 1907.

4. Pentru scripturistica 15 cor.

5. Spese de conferință învăț. și adunarea gen. a reuniunii învăț. 16 cor.

6. De curatorat și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericească pe spesele sale.

Alesul învățător este dator să provadă cantoralul în și afară de biserică fără altă remunerație și să conducă în dumineci și sărbători școlari la biserică să cânte răspunsurile liturgice.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați, ca recursele lor adresate comitetului parohial din Valea-mare și ajustate conform „regulamentului“ să le subștearnă în termenul susindicat pe calea oficiului protopresbiteral din Halmagiu (Nagyhalmagy) totodată sunt poftiți ca sub durata concursului să se prezenteze în vre-o duminică, ori sărbătoare în biserică din Valea-mare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic făcându-se astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului parohial din Valea-mare ținută la 19 iunie (2 iulie) 1911.

Ioan Sărac
paroh preș. com. par. *Mihai Oarcea*
notar. com. par.
În conțelegere cu mine: *Cornel Lazar* protoprezbiter
insp. școl.
—□— 2—3

Prin strămutare devenind vacantă parohia a **doua** din **Săcusigiu** (Székesut) pprezbiteratul Timișorii, pentru îndeplinirea acesteia se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela publicarea primă în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Beneficiul anual îl formează: a) sesiunea parohială cu grădinile estravilane aparținătoare; b) ștola și birul legal, — după care beneficiu sarcinile publice le poartă alesul.

Fiind parohia de clasa primă dela recurenți se cere evaluearea regulamentară prescrișă pentru parohii. Reflectanții vor avea să se prezinte în s. biserică din loc cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală. Recursele sunt a se trimite Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara (Temesvár Gyárváros).

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Săcusgiu la 23 martie v. 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

2—3

Pe baza înaltului ordin cons. cu Nr. 2083/1910 prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare pentru îndeplinirea parohiei de clasa a II-a din comuna **Arăneag** (Székesaranyág) protopresbiteratul Șiriei, devenită vacantă prin trecerea în deficiență a parohului Manasie Popescu pe lângă următoarele emolumente:

1. O sesiune parohială. 2. Birul legal. 3. Stolele legale. 4. Intravilanul parohial delângă biserică. 5. Eventuala întregire dela stat.

Alegândul este obligat a-și plăti toate dările publice după întreg beneficiul, a îngriji de locuință, a catehiza și exorta elevii școalei confesionale fără alta remunerație. Dela reflectanți se cere evaluearea pentru parohii de clasa a II-a având pelângă stricta observare a §-lui 33 din „Regulamentul pentru parohii” a se prezentă în sfta biserică din Arăneag spre a-și arăta desteritatea în cele rituale. — Recursele ajustate conform regulamentului sunt a se adresa comitetului parohial din Arăneag și a se subșterne P. On. oficiu protopresbiteral din Șiria (Világos) comțul Arad.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial din Arăneag la 26 iunie (9 iulie) 1911.

Manasie Popescu
preș. com. par.

George Abrudan
not. com. par.

În conșlegere cu: *Mihail Lucuța* protopop rom. ort.

—□—

2 - 3

Cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala” se publică concurs pentru îndeplinirea definitivă a următoarelor stațiuni învățătoarești din pprezbiteratul Timișorii:

1. **Bégaszentmihály** (St. Mihail-românesc). Emolumentele anuale: a) salar fundamental 1000 cor. în bani gata; b) pentru locuință, până când comuna bisericască va edifica locuință corespunzătoare alesul va primi anual, în bani gata, relut de 200 coroane și grădină; c) pentru conferința învățătoarească 20 cor.; pentru scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 1 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sărbători la s. biserică.

2. **Cerneteaz** (Csernegyház). Salarul anual se compune: a) în bani gata 1000 cor.; b) cortel și grădină; c) pentru conferință și scripturistică 12 cor.; d) dela înmormântări unde va fi poftit 2 cor. Alesul e obligat să provadă cantoratul și să conducă școlarii în dumineci și sărbători la s. biserică.

În ambele comune bisericăști pentru ținerea în curățenie și pentru încălzirea salei de învățământ îngrijește comitetul parohial concernent. Existând în ambele comune bis. cor vocal, alesul dacă va ști conduce corul, va primi remunerațiune specială.

Reflectanții au să-și aștearnă recursele, în termenul de sus, ajustate regulamentar la Prea On. oficiu pprezbiteral în Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros) și să se prezente, învreo duminică ori sărbătoare, în s. biserică locală, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Timișoara, 29 iunie (12 iulie) 1911.

Comitetele parohiale.

Cu consenzul pprezb.: *Dr. Tr. Putici* insp. de școale.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea capelăniei temporale sistematizată pe lângă parohul Alesandru Crăciunescu din **Sat-Chinez** (Temeskenéz), pprezbiteratul Timișorii, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Beneficiul se compune din folosirea unei jumătăți din sesiunea parohială, ce de prezent o beneficiază parohul; din jumătatea venitelor ștolare și din jumătatea birului parohial legal. Birul preoțesc, după trecerea în deficiență ori după moartea parohului actual se va presta din partea poporenilor în bani, și anume în suma de 832 coroane, cum a stabilit comitetul parohial în ședința sa dela 20 martie (2 aprilie) 1911. Alesul va suportă sarcinile publice după beneficiul său parohial și va avea să provadă fără alta remunerație, catihizația în ambele școale confesionale din loc.

Parohia fiind de clasa primă dela recurenți se cere evaluearea prescrișă prin §-ul 30 al Regulamentului pentru parohii. Recursele ajustate cu documentele prescise sunt a se trimite la Prea On. oficiu protoprezbiteral din Timișoara (Temesvár-Gyárváros) Conurenții vor avea să se prezente cu observarea §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința comitetului parohial ținută în Chinez la 20 martie 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Putici.*

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor la școala elem. gr. or. rom. din **Hontșor** (Honcér) protoprezb. Halmagiului, devenit vacant în urma abzi-cerii fostului inv. Ștefan Ponta, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În salar fundamental: a) bani gata din cassa cult. 378 cor. b) în naturale 7 șinice grâu 7 șinice cucuruz prețuite în 222 cor; peste tot deci 600 cor.

2. Eventualul ajutor de stat la întregirea salarului și a cvinevenalelor conform art. XXVII 1907.

3. Cvarțir liber cu 2 chilii și cuină în vechiul edificiu școl. grădină de legumi și grajd.

4. De lemne de foc pentru învățător și sala de învățământ după trebuință se îngrijește comuna bis. din propriul său.

5. Spese de conferință inv. 20 cor., scripturistica 10 cor. Dările publice după venitele învățătoarești are să le solvească alesul.

Dela viitorul învățător se poștește să implinească și agendele cantonale în și afară de biserică fără altă remunerație și este îndatorat să conducă școlarii în toate duminicile la biserică spre a cântă acolo răs-punsurile liturgice.

Recurenții sunt poștiți ca recursele lor ajustate conform „Regulamentului” și adresate comitetului parohial din Hontșor să le subștearnă în termenul îndi-

eat pe calea oficiului pprezbit. din Halmagiu (Nagy-halmagy) totodată ca sub durata concursului să se prezenteze în biserica din loc spre a-și arată desteritatea în cant și tipic, făcându-se astfel cunoscut poporului

Din ședința comitetului parohial din Honțisor ținută la 24 iunie (7 iulie) 1911.

Ioan Mera
paroh președ. com.

Drai Vasilie
not. adh. al com. p.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* pprezb. insp. școl.
—□— 2-3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala ort. română din **Șarand**, protopopiatul Peșteșului se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumente. O locuință corespunzătoare în natură 319—grădină de legumi, 490 cor. bani gata solviți în rate lunare anticipat ve; 4 jugh. 511 st□ catastrale pământ arător prețuit 100 cor. după care învățătorul ales va plăti dările publice; pentru lemne de foc 10 coroane. De tot: 600 cor.

Intregirea dela stat prin ord. Nr. 144 472/911 al In. Ministru al cultelor, este deplin asigurată.

Alesul este obligat în afară de timpul de serviciu în școală, a funcționă în biserică și pe la diferitele servicii religioase în comuna, fără altă remunerație, decât doar venitele ștolari uzitate până aci. Este dator a instrua pe elevi în cântările bisericesti și a cânta cu iei în sfânta biserică și la mormântări alese.

Refectanții sunt poștiți, ca recusele lor să le înainteze P. On. oficiu protoprezbiteral în M-Telegd. adresate comitetului parohial din Șarand, având dâșii a se prezenta în cutare duminică ori sârbătoare spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Iosif Crainic
preot președinte.

Pascu Merceu
notar.

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop
inspector școlar.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Abramul superior**, protoprezbiteratul Orăzi-mari, prin aceasta se publica concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. În bani numărari 800 cor.
2. Cortel cu grădină de legumi.
3. Stolele cantonale indatinat dele funcționite obveninde în parohie.

Doritorii de a ocupă acest post se avizează, că cererile de concurs să le trimită subscrisului protoprezbiter adresate comitetului parohial din Abramul superior în termenul concursual, având a să prezenta în sfta biserică din Abramul superior spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pucalu* protoprezbiter în
Oradea-mare.
—□— 2—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți dela școala din **Bulza**, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata dela parohie 516 cor. 40 fil. dela stat întregire la salariu 364 cor. și cvinevenalele după serviciul prestat.

2. Pământ în natură în valoare de 80 cor.

3. Pentru lemnele învățătorului 40 cor.

4. Cortel liber și grădină $\frac{1}{4}$ jug.

5. Pentru conferințe 20 cor, scripturistică 6 cor.

De încălzirea salei de învățământ se va îngriji comuna bis.

Alegândul inv. este îndatorat a țineă strana cantorală în dumineci și sârbători, a instrua elevii în cântările bis. a luă parte la înmormântări și a conduce școala de repetițiune, fără altă remunerațiune.

Recurenții sunt poștiți ca recusele ajustate conform regulamentului pentru organizarea învățământului și adresate comitetului par. din Bulza se le subștearnă în termenul de mai sus la oficiul protopopesc gr. or. rom. din Lippa (Lipova) și să se prezinte sub durata concursului în vre-o duminică, ori sârbătoare în sfta bis. spre a și arată desteritatea în cântare și tipic
Bulza 24 aprilie (7 mai) 1911.

Teodor Simedrea
preș. com. par.

Siminic Popovici
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Cimponeri* adm. protop.
—□— 2—3

Pentru deplinirea definitivă a postului de învățător la școala de aplicație de lângă institutul pedagogic din Arad, prin aceea se publica concurs.

Beneficiul împreunat cu acest post este următorul:

- a) salar fundamental de 1200 cor. și cvinevenalele legale;
- b) pentru participarea la conferințele învățătoresți peste tot 40 cor.
- c) cortel în natură, eventual 420 cor. relut de cortel.

Recusele sunt a se înaintă de-a dreptul Consistorului eparhial din Arad în **30 zile** dela prima publicare a concursului.

Recurselor sunt a se adnexa:

1. Atestat de botez.
2. Atestat despre cvalificaț a recurrentului.
3. Atestat de serviciu dela autoritatea înmediat superioară, pentru cazul când recurrentul a mai funcționat ca învățător.

Arad, din ședința consistorială dela 16 29 iunie 1911.

**Consistorul român ort
din Arad.**

Pe baza rezoluțiunilor Ven. Consistor Nrii 936 și 2599/911 se repețește concursul pentru îndeplinirea parohiilor de **clasa a III din Mustești, Selegeni și Susani** cu filia **Nădâlbești** cu termen de **30 de zile** dela prima publicare, pe lângă următoarele venite și condițiuni:

1. În **Mustești**, a) casa cu intravilan parohial, b) o sesie parohială, parte arător parte fanat, c) birul legal, d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat.
2. **Selegeni**, a) uzufructul unui intravilan cu casă parohială și supraedificate, b) 16 jugh. catastr. pământ extravilan parte arător parte fânaț, c) birul legal (una măsură cucuruz sfârmat ori 2 coroane bani), d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat.

3. **Susani** (parohie matră), a) casa parohială cu supraedificate economice și intravilan, b) 16 jugh. pământ extravilan parohial cu drept de pășunat, c) birul legal, d) stolele legale, e) întregirea legală dela stat. Din filia **Nădâlbești**: 1. Uzufructul unui intravilan, 2. Birul legal și 3. stolele legale.

Dela recurenți să recere să aibă cvalificațiune prescrișă pentru parohia respectivă la care va competă.

Alesul la ori care din aceste parohii va aveă să supoarte dările publice după sesia și intravilanul beneficiind, observându-se totodată, că aleșii vor fi obli-

gați a prevedea catehizarea în școlile confes. ort. din loc fără altă remunerație dela parohie ori dieceză.

Doritorii îndreptățiți de a ocupa vreuna din aceste parohii să avizează ca petițiile lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial respectiv, să le înainteze P. O. oficiu ppbiteral în Buteni (Körösbökény) având dânsii cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare în sânta biserică cutare, spre a-și arată desteritatea oratorică și rituală.

Comitetele parohiale concernente.

Cu consensul și în conțelegere cu: *Iuliu Bodea adm. protopresbit.*

—□—

3—3 gr.

Pe baza rezoluțiunilor Ven. Consistor se repește concursul pentru îndeplinirea stațiunilor învățorești-cantorale din **Bârsa, Căcărău, Minead, Slatina, Susani, Vasoia și Voivodeni** cu termen de **30 de zile** dela prima publicare, pe lângă următoarele venite și condițiuni:

1. **Bârsa**, 1. În bani gata 600 cor. solvinde din cassa cultuală, 2. 3 stângini de lemne pentru învățător, 3 stângini de lemne pentru sala de învățământ, 3. pentru conferință 20 cor. 5. pentru scripturistica 10 cor., 5. dela înmormântări unde va fi pofit 2 cor., 6. întregirea dela stat la minimalul prescriș de lege asemenea și cvincvenalele. 7. Locuință corespunzătoare cu grădină. Conducătorii de cor vor fi preferiți și remunerați după cuviință din partea comunei bisericești. Pentru curatoratul școlii se va îngriji comuna bisericească.

2. **Căcărău**, în bani gata 300 cor., 10 șinice bucate parte grâu parte cucuruz compute în 140 cor., 24 metri de lemne à 5 cor din care jumătate compete învățătorului, iar jumătate salei de învățământ; scripturistica 8 cor., conferință 16 cor., cvartir corespunzător și grădină de legume precum și stolele cantonale uzuaste dela funcțiunile obveninde.

3. **Minead**, 1. În bani gata 200 cor., 2. 4 Hl. cucuruz, 3. scripturistica 5 cor., 4. conferința 6 cor., 5. 24 metri de lemne à 5 cor. din cari jumătate compete învățătorului iar jumătate salei de învățământ, 6. cvartir și grădină.

4. **Slatina**, 1. în bani gata 200 cor., 2. pământ învățoreșc 6 cor., 3. 10 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz, 130 cor., 4. 24 metri de lemne 120 cor., 5. desdaunare pentru teritorul ce-l ocupă în grădina școlii colna mașinei de călcat a unui consorțiu 5 cor., 6. conferința 10 cor., 7. scripturistica 10 cor., 8. cvartir și grădină computată în 50 cor.

5. **Susani**, 1. în bani gata 160 cor., 2. 6 Hl. cereale parte grâu parte cucuruz 60 litre păsulă, 3. 5 stângini de lemne 100 cor., 4. conferința 6 cor., 5. scripturistica 5 cor., 6. cvartir și grădină.

6. **Vasoia**, 1. În bani gata 687 cor., 2. 12 Hl. bucate parte grâu parte cucuruz 138 cor., 3. 1/2 sesiune pământ 50 cor., 4. 8 stângini de lemne pentru învățător și școală 192 cor., 5. conferința 12 cor., 6. scripturistica 8 cor., 7. venite stolare 5 cor., Cvartir și grădină computată în 40 cor.

7. **Voivodeni**, 1. În bani gata 200 cor., 2. 16 metri de lemne pentru învățător și școală 90 cor., 3. scripturistica 12 cor., 4. conferința 24 cor., 5. cvartir și grădină.

La stațiunile de sub nr.ii 2—7 vor putea în lipsa de învățători (parte bărbătească) competi și învățore (parte femeiască) și eventual vor putea fi alese. În ori care din aceste stațiuni alegândul va avea să se îngrijească și de cantorat fără altă remunerațiune

și să conducă școlarii duminica și în sărbători la sf. biserică. La toate stațiunile susinșirate este asigurat respective se va asigura eventualul ajutor dela stat respective cvincvenalele recerute. De curatoratul școlii de învățământ tăerea lemnului pentru școală, să va îngriji respectiva comună bisericească. Comunei bisericești îi stă în drept a răscumpără naturalele de bucate și lemne în bani după cum sunt prețute în concurs. Doritorii de a ocupa vre una din stațiunile de sus, recursele adresate respectivului comitet parohial și ajustate cu documentele prescrișe, vor avea a le subșterne P. O. oficiu ppresbiteral din Buteni (Körösbökény com. Arad) până la 30 zile după publicarea acestui concurs, având a să prezenta în careva duminică ori sărbătoare în sf. biserică din comuna în care a recurs spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Körösbökény (Buteni) la 17/30 iunie 1911.

Comitetele parohiale.

În conțelegere cu adm. ppsc *Iuliu Bodea insp. școl.*

—□—

3—3 gr.

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățorești din **Bocsig**, să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. în bani 600 cor., 2. scripturistica 6 cor., 3. pentru conferință 20 cor., 4. pentru învățător 3 st. □ de lemne, în preț de 48 cor., 5. pentru funcțiunile cantonale, stolele, uzuaste, 6. întregirea legală, a fost deja staverită dela stat și tot de acolo să vor cere și cvincvenalele legale, 7. cvartir cu 2 odăi și cună, cu supraedificate și grădină de 800 st. □

Alegândul, fără altă remunerație, va fi îndatorat a instrua și elevii școlii de repetiție, apoi a să îngriji de cantorat, precum și a conduce elevii la s. biserică în dumineci și sărbători.

Aceia, cari știu conduce cor, vor fi preferiți.

Recurenții să-și ajusteze recursele lor după prescrișele regulamentare și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Bocsig, să le subștearră P. On. Oficiu ppresbiteral gr. or. rom. din Ienopolea (Borosjenő), având a să prezenta în s. biserică din Bocsig, în careva duminică ori sărbătoare, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Bocsig, din ședința comitetului parohial ținută la 19 iunie v. 1911.

Alexandru Papp
paroh, preș. com.

Ștefan Bulzan
not. com. par.

În conțelegere cu: *Ioan Georgia* protopresbiter, insp. școl. conf.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului vacant învățoreșc din **Cetea**, protopopiatul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Dela credincioși 520 cor. 2. Întregirea dela stat la 1000 cor. 3. Din cassa bisericești 8 cor. pentru conferință. 4. Dela comuna politică 40 cor. pentru școala de repetiție. 5. Locuință corespunzătoare și grădină de legume.

Doritorii de-a ocupa acest post, sunt avizați ca cererile de concurs să le trimită subșcrisului protopresbiter, adresate comitetului parohial din Cetea, în termenul concursual, având dânsii a se prezenta în sfânta biserică din Cetea, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Pentru comitetul parohial.

Alexandru Drimba
preot ort. rom

În conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, protopop inspector școlar.

Pe baza incuviințării vener. consistor de Nr. 2887/1911 prin aceste se escrie concurs cu termin de **30 zile** dela prima publicare în foaia oficioasă, pentru parohia de clasa II-a din **Poienari** cu filiile **Tohești** și **Strâmba** (protopresbiteratul Halmagiului) devenită în vacanță prin moartea preotului Petru Micluța.

Emolumentele sunt:

1. Stolele legale: 2. Birul parohial: câte 15 litre cucuruz sfărmat dela fiecare număr de casă, ori 1 cor. în bani.

3. Eventualul ajutor de stat la întregirea dotației.

4. De locuință va avea să se îngrijească alesul pe spesele sale proprii.

5. Dările publice pentru beneficiul preoțesc va avea să le solvească preotul.

Pentru cazul când în vreuna din comunele aparținătoare parohiei s'ar înființa școală de ori ce caracter, alesul preot e dator să provadă catihezația acolo fără alta remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți să-și susțină recursul lor ajustate conf. §. 13 din stat. org. și adresate comitetului paroh. pe calea oficiului protopresbit. din Halmagi (Nagyhalmagy) în termenul sus indicat. Recurenții sunt poftiți, ca în senzul §-ului 33 din regulamentul pentru parohii să se prezenteze în biserica din matra Poienari eventual și în filii predicând, oficiând ori cântând spre a să face astfel cunoscut poporului.

Din ședința comitetului paroh. din Poienari Tohești Strâmba ținută la 5/18 mai 1911.

În conțelegere cu: *Cornel Lazar* protopresbiter.

—□—

3—3

Nr. 202. Metr.

Pentru conferirea a zece stipendii de câte 1000 coroane, disponibile din fundațiunea „**Trandafii**“, să publică concurs cu termin până la **2/15 August 1911**.

La aceste stipendii, conform dispozițiilor actului fundațional, pot reflectă acei tineri săraci, diligeți și cu purtare bună, din tot cuprinsul Metropoliei noastre, cari aparțin bisericii gr.-or. române din patrie, în anul trecut din studii au obținut numai *calcul eminent*, și studiază la oarecare universitate, facultate ori în clasele superioare a cutărui gimnaziu public.

Cererile de concurs sunt a-să instrua cu:

a) Extras de botez, provăzut cu adeverință din partea preotului actual competent că concurentul și acum aparține bisericii gr.-or. române din Metropolia noastră.

b) Atestat de sărăcie dela antistia comunală, vidimat și de preotul nostru local despre starea materială și socială a concurentului și a părinților săi.

c) Testimoniu școlastic din anul trecut.

Cererile sunt a se adresa Consistorului mitropolitan gr.-or. român în Sibiu (Nagyszeben).

Din stipendiile publicate 5 sunt menite pentru tinerii din arhidieceza Transilvaniei, 2 pentru tinerii din dieceza Aradului și 3 pentru tinerii din dieceza Caransebeșului.

Sibiu, în 18 Iunie 1 Iulie 1911.

Consistorul mitropolitan.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

În conformitate cu concluzul Ven. Consistor Nr. 3492/1911 se publică licitațiune minuendă pentru zidirea de nou a școlii confesionale gr. or. române

din **Marospetres** (Petriș) cu terminul pe **10/23 Iulie 1911** după amezii la 3 ore în școala confesională.

Prețul de esclamare 8704 cor. 35 fil.

Reflectanții au se depună înainte de licitațiune vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Pentru participare la licitare, reflectanții nu pot forma nici o pretensiune.

Planul și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parohial. — Condițiunile se vor publica înainte de ținerea licitațiunei.

Comitetul par. își rezervă dreptul de a da lucrarea în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunii celui reflectant, în care are garanție materială și morală mai multă.

Din ședința comitetului par. gr. or. român din Marospetres (Petriș) ținută la 29 iunie (12 Iulie) 1911.

Iosif Cimponeriu
preș. comit. par.

Dimitrie Ciolotar
notar.

—□—

2—2

Pe baza rezoluțiunilor Venerabilului Consistor de sub Nrii 2672 și 3335/911 prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pentru darea în întreprindere a unei căși de chirii cu etagiu și a 2 sale menite ca sale de învățământ cu 2 sale de sfat în **Timișoara-Fabric** (Temesvár-Gyárvaros) cu termin pe ziua de **18/31 Iulie 1911** la 9 ore a. m. în școala confesională din loc (lângă biserica s. Ilie).

Prețul de esclamare pentru casa de chirii cu etagiu 163.202 cor. 32 fil. iar pentru sale 69.728 cor. 76 fileri.

Reflectanții vor avea să depună vadiu înainte de începerea licitațiunei 10% din prețul de esclamare. Pentru participare nu poate nici un reflectant să formuleze nici un fel de pretenziune față de comuna bis.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot lua în privire de către reflectanți la oficiul parohial din Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárvaros furdö u. 3 sz.) în oarele oficioase de după amezii în fiecare zi.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a da lucrările în întreprindere fără privire la rezultatul licitațiunei celui reflectant, în care are mai multă garanță materială și morală.

Timișoara, 29 iunie (12 Iulie) 1911.

Comitetul parohial.

Cu consenzul pprezbiterului: *Dr. Tr. Patici.*

—□—

1—3

Conform concluzului Ven. Consistor Nr. 3275/1911 să publică licitațiune minuendă pentru repararea bisericii gr.-or din **Allios** comitatul Timiș. Aceasta licitațiune minuendă se va ținea la **10/23 Iulie** a. c. la 3 ore după amezii în localitatea școlii.

Prețul de esclamare: 1860 cor. 46 fileri.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitare vadiul de 10% din prețul de esclamare.

Pentru participare reflectanții nu-și pot forma nici un fel de pretenziune.

Planul și preliminarul de spese să pot vedea la oficiul parohial. Condițiunile să vor publica înainte de ținerea licitațiunei.

Comitetul își rezervă dreptul de a da lucrarea celui reflectant în care are mai multă garanță morală și materială.

Allios, la 19 Iunie (2 Iulie) 1911.

Avesalon Tiucra,
președinte.

Nicolae Sari,
not. com.

—□—

3—3